

Dannebrogsviden

Det grønlandske og det færøske flag

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog.
Vexillolog og flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet august 2016.

Statsministeriet gav den 11. marts 2016 meddelelse om at regeringen havde besluttet at indføre officielle flagdage for Grønland og Færøerne. Denne Dannebrogsviden handler om det grønlandske flag Erfalatorput og om det færøske flag Merkið.

Danmarks to nye flagdage

Statens myndigheder skal flage med det grønlandske flag Erfalatorput på Grønlands nationaldag den 21. juni og med det færøske flag Merkið på Færøernes nationaldag den 29. juli fra de 534 statslige flagstænger.

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) var glad for at kunne markere rigsfællesskabet over hele Danmark gennem de to nye flagdage.

Flagene er forskellige, ligesom landene i rigsfællesskabet. Det er forskelligheder, vi skal respektere og værdsætte, samtidig med, at vi skal markere og fejre vores fælles historie og stærke bånd i rigsfællesskabet.

Justitsministeriet, som er flagets ministerium, har bestemt, at der skal flages med stutflag fra alle statens bygninger og fra alle ambassader samt danske repræsentationer i udlandet. Der kan dog være tilfælde hvor flagdagene falder sammen med en dag, hvor der skal flages ekstraordinært fra statens bygninger. Eksempelvis i forbindelse med et udenlandsk statsbesøg. Justitsministeriet har bestemt, at der i sådanne tilfælde som udgangspunkt alene skal flages med rigsflaget (Dannebrog).

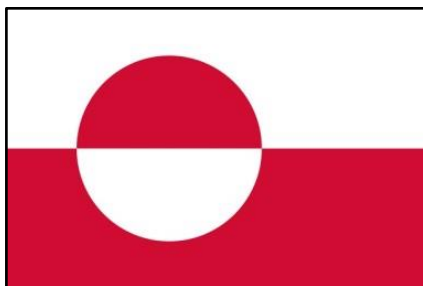
Med de to nye flagdage findes der 19 officielle flagdage i 2016. På disse dage har statslige myndigheder pligt til at hejse flaget fra deres bygninger, mens privatpersoner og virksomheder selv må bestemme.

Justitsministeriet kan desuden beslutte, at der ekstraordinært skal flages ved særlige anledninger såsom statsbesøg eller glædelige begivenheder i Kongehuset. Der kan naturligvis også flages på halvt – eksempelvis efter terrorangreb eller andre ulykkelige sammenhænge.

Erfalatorput og Merkið er sammen med Dannebrog de officielle flag inden for rigsfællesskabet.

Efter dansk bekendtgørelse, er det tilladt at flage med det grønlandske flag Erfalatorput og det færøske flag Merkið uden tilladelse fra politiet. Danmarks-Samfundet anbefaler, at man kun flager med Dannebrog på de officielle flagdage bortset fra 21. juni og 29. juli.

Det grønlandske flag Erfalasarput

Det grønlandske flags hedder Erfalasarput. Det betyder "vort flag".

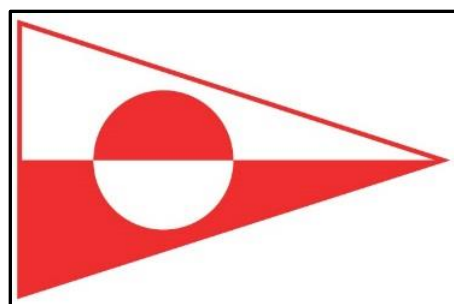
Erfalasarput består af to horisontale bånd. Et hvidt bånd øverst og et rødt bånd nederst. Der er placeret en cirkel til venstre for midten ind mod standerliget. Den øverste halvdel af cirklen er dannebrogsrød (PMS032). Den nederste halvdel er hvid.

Ved lov nr. 6 af 11. juni 1985 vedtog Landstinget for Grønland at Erfalasarput skulle være Grønlands flag. Erfalasarput blev hejst første gang den 21. juni 1985 på Grønlands nationaldag. At Grønland først fik sit eget flag i 1985, skyldes at Grønland var en del af det danske kongerige, men nu udgør en del af rigsfællesskabet.

Farverne i flaget er tværdelt af rødt og hvidt med en cirkel i modsat farveplacering. Den røde farve kaldes Aappalaartoq ('røde') og er dannebrogsrød (PMS032). De røde og hvide farver symboliserer tilknytning til Danmark. Den røde og hvide del af cirklen symboliserer den op- og nedgående sol. Den røde del af cirklen symboliserer den opgående sol over polarisen som bringer lys og varme tilbage ved midsommer, men symboliserer også de grønlandske fjorde. Den hvide del af cirklen symboliserer isfjeldene og storisen. Den hvide baggrundsfarve i den øverste halvdel af flaget symboliserer indlandsisen. Den røde baggrundsfarve i den nederste halvdel symboliserer havet.

Da Erfalasarput officielt skulle vedtages var det blandt andet cirkelsymbolet der skabte stor debat. Det at Erfalasarput ikke indeholder et kors viser Grønlands politiske frihed og fællesskabet med andre inuitfolk omkring polen.

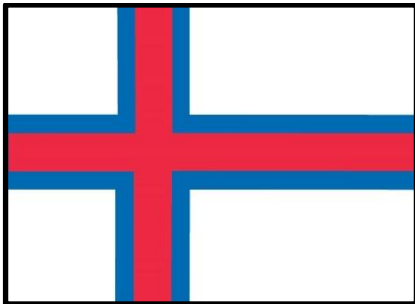
Erfalasarput er tegnet af den grønlandske kunstner og tidligere landsstyremedlem Thue Christiansen. Valget af netop dette flag, der modsat de andre skandinaviske lag, ikke indeholder et kors, skabte i starten stor utilfredshed.

I 2006 var der en åben strid om Erfalasarput. Thue Christiansen blev beskyldt for at have plagieret standeren fra Egå Rosport. Standeren er bortset fra formen identisk med Erfalasarput. Roklubben blev stiftet i 1969, 16 år før Erfalasarput blev vedtaget ved lov. Roklubben har givet Grønlands Selvstyre lov til at anvende standeren.

Erfalasarput findes kun som stutflag.

Det færøske flag Merkið

Det færøske flag kaldes Merkið. Det betyder "mærket". Navnet opstod af sig selv, da færingerne mente, at dette flag skulle være det færøske nationalsymbol.

De tre farver i Merkið er de samme farver som er i det norske flag og i det islandske flag. Den hvide baggrundsfarve symboliserer den færøske luft og himmel samt bølgenes skumtoppe. Den røde og blå farve, der danner korset, er farverne fra det traditionelle hovedtørklæde i den færøske folkedragt. Farverne er samtidig en anerkendelse af de historiske forbindelser til Island og Norge. Den røde farve er dannebrogsrød (PMS032). I 1959 ændredes den blå farve fra mørkeblå til azurblå (PMS300).

Færøerne har to nationale flagdage. Dels den 25. april som er den officielle fejring af Merkið og dels den 29. juli som er Færøernes nationaldag.

Merkið blev tegnet af tre færøske studerende Jens Olivur Lisberg, Janus Øssursson og Thomas Pauli Dahl i foråret 1919. De besluttede sig for, under deres studieophold på Regensen i København, at tegne et udkast til et færøsk flag. De lod sig inspirere af det norske og det islandske korsflag. Disse flag indeholder farverne hvid, rød og blå, og da det norske flag har en rød dug, det islandske en blå dug, måtte det færøske have en hvid dug for at skille sig ud fra de andre. Ifølge Dahl, var det Lisberg som bestemte at korset skulle være rødt med blå kant. Samme år tog de Merkið med tilbage til Færøerne, hvor det for første gang blev hejst i bygden Fámjin den 22. juni 1919. Det originale flag hænger i Fámjin kirke.

Selvom Merkið blev brugt ved officielle lejligheder fra 1930, afviste de danske myndigheder det færøske symbol som et synligt tegn på landets selvstændighed. Først med Hjemmestyrelsen af 23. marts 1948 blev Merkið anerkendt af Danmark som Færøernes officielle flag.

Merkið findes både som stutflag og som splitflag.

Merkið har sin egen flagsang "Sjá tú blánar" ("Se du bliver blå").

